



De verspreiding van het tonnenstelsel (1877-1898). Het tonnenstelsel was bedoeld voor de Rotterdamse nieuwbouwwijken buiten de singels van het Eerste Waterproject, maar in de praktijk bleek deze vorm van afvalverwijdering vooral aan te slaan bij de bewoners van de oude binnenstad. (bron: Gemeenteverslag 1884-1900. Voor de jaren 1878-1883 waren geen gegevens per stadsdeel beschikbaar).

stelsel voor de hand hebben gelegen, in ieder geval een veel hogere prioriteit moeten hebben dan het verschaffen van nieuwe hygiënische voorzieningen in de buitenwijken, maar het stadsbestuur besloot anders. De gemeentelijke exploitatie van tonnen voor de verzameling van fecaliën was in eerste instantie bedoeld voor de nieuwbouwwijken buiten de singels van het Waterproject.¹⁵⁾

Toch sloeg het tonnenstelsel vooral aan in het oudste gedeelte van Rotterdam: de binnenstad. Achteraf is dat succes gemakkelijk te verklaren. Veel huizen in de binnenstad hadden geen toiletten en als ze er al waren, ontbrak vaak een afvoerpijp naar het riool. Nieuwbouw kon op eenvoudige wijze van afvoerpijpen worden voorzien, maar voor de oudere huizen in binnenstad én Waterstad lag dat minder eenvoudig. De Waterstad kon weliswaar profiteren van een ideaal système libre - het afvalwater vloeyde vrijwel rechtstreeks in de Maas - maar ook hier was bij de bouw van de huizen